

Om *Rosenkind* har Jan Fridegård skrivit:

"*Rosenkind* är inte en så vek och romantisk bok som titeln låter ana. Handlingen är förlagd till digerdödens dagar och *rosenkind* är såvitt jag känner till den första bok som behandlar denna tid då en farsot ödelade nästan hela Norden. Författarinnans historiska kunskaper är aktningvärda, hennes fantasi rik, natur och människoskildringen är fin och äkta. Författarinnans förmåga att skildra motsättningen mellan kvarlevande hedendom mot dåtida kristendom står på ett högt plan. Med stort intresse följer man den rike utländske köpmannen - sjörövarens strid mot de tunga, svenskärliga ölandsbönderna. Långt efter det man lagt boken ifrån sig ser man levande, färgstarka bilder och gestalter från den period vilken man låtit författarinnan föra sig tillbaka."

Om *Skog har öron, mark har ögon*

Margit Friberg bygger sin bok *Skog har öron, mark har ögon* (LT, ca 49: -) på idén att låta Linnés reseberättelse från 1741 bli en ram för en skönlitterär skildring. Det är en mycket mörk tidsbild med förtryck vidskepelse och allmän misär. Händelserna flätas ihop med Linnés objektiva noteringar om naturen och det gör dem mer realistiska. Man kan nog spåra en viss påverkan av Lars Widding. En skillnad är att Margit Friberg ofta rör sig med inhemska ord som ibland är rätt svårtydda men som låter äkta och smakar fränt. Hela verket vittnar om djup inlevelse och medkännande. Man skulle vilja att boken kom under ögonen på de många sommarturister som njuter av dagens öländska idyller utan att tänka på allt det mörka och skrämmande i gången tid.

Bengt Pettersson, *Dagens Nyheter* 1975-11-25

Öländska resan tvärtom

Margit Friberg: *Skog har ögon, mark har öron*, LT: s förlag, cirkapris49:- inb.

Att skåda Linné på ryggen - en lätt travestering av de bevingade orden av högst densamme om att skåda Vår Herre på ryggen, då han överväldigades av Ölands skönhet - kunde karakterisera strukturen i Margit Fribergs skildring från samma landskap med den suggestiva titeln *Skog har ögon, mark har öron*.

Utsiktspunkten är här nämligen inte resenärens utan den bofaste inbyggarens. Folket, "värdarna", är iakttagare, som registrerar, noterar sig tillminnes, studerar de främmande. Den lärde arkiatern, blomsterkonungen från Stenbrohult - bland det skönaste i småländsk idyll - den blide örtagårdsmästaren, som gett namn åt något av det sprödaste och mest undanskymda i floran, blir här betraktad om inte med skräck så dock med undran, skepsis, avoghet och förvisso inte helt utan ängslan. Han och herrarna i hans ridande följe skulle ju kunna vara utsända till att spionera på folket, ja kanske var de ryssarnas kunskapare. Tiderna var som bekant av den arten.

De linnéiska skjutshållen passerar revy - eller rättare sagt, de ligger där alltså, och utifrån vart och ett av dem betraktas de blomsterplockande, de som nyper sönder örter och blad och lutar huvudena samman och dividerar, skriver på plån och bär sig mäktigt underligt åt. Konspirerar? Och i Björnhovda, Glömminge och Gärdslösa plöjer oxspannen, salpetersjudarna vid Rälla är "i fullt kok", i lundarna på den vackra vägen till Resmo betar hjortarna; konvaljer, hassel och Natt och Dag doftar och blommar, vid Gettlinge kvarn står Adonis och cikoria, och på schäferiängarna vid Ottenby kungsgård ligger nyslaget hö - men Linnaeus, som först ej rätt förstått misstron och rädslan, blir tankfull inför allmogens många

skyldigheter men få rättigheter, kreaturans fattiga bete, som måste drygas ut med halm från taken, och tången som får tjäna som gödsel på åkern. Virket är kronans, jakten är kronans; kalkbrott, alungruva och salpetersjuderier är livsfarliga arbetsplatser; överheten far hårt fram med skatter och kyrkoplikt, krigshotet kastar alltid sin mörka skugga över öns ljuvlighet.

"Den brunögde I skinnrocken" är en lärd - med den lärdes hela okunnighet och äkta oskuld inför tillvarons obarmhärtiga villkor; Hans undran blir visserligen till insikt och medkänsla, men han är ingen de förtrycktas kämpe. Han lider, han indigneras, han observerar och rapporterar i sin reseberättelse vad han ser. Men hans engagemang är teoretiskt; han iakttar företeelser, han är inte ute för att reformera.

Av Margit Fribergs omvända aspekt på den linneiska resan har blivit en mångskiktad bok, realistisk i människo- och vardagsskildringen, inmängd med rik vetenskaplig sakkunskap ur den ursprungliga reseberättelsen, och med skönt naturlyriska partier, - här finns de fagra blomsterängar, lundens fågelsång, de snövita oxelträden och den doftande flådern. Havet sjunger under evig sydvästvind och sjöfågels skri, blandat med vipornas klagan över maderna.

Lärkorna kvirrar och göken gal - sannerligen, den -linneiska andan kommer inte på skam.

Ingrid Schöier, Svenska Dagbladet 1976-01-28

Om Klockargården

"Det är mera sällan man nu för tiden konfronteras med gammaldags hederliga romaner, där man får följa en person eller en familjs öden i rejäla episka svep. Margit Friberg kan den konsten."

Helmer Lång i Skånska Dagbladet

"Med tre tidigare Ölandsromaner har Margit Friberg skaffat sig ett gott anseende som svensk landsbygdsskildrare. Händelseförloppet i hennes nya bok utspelar sig dels kring en gård på sydöstra Öland, dels ombord på segelfartyget Leviatan. Tiden är senare hälften av 1800-talet. Huvudpersonen är Betty Morén, husmor på Klockargården, som på egen hand driver upp jordbruket, medan mannen har sjön i blodet och sällan syns hemma... Folkligt skrock och kulturhistorisk intressanta detaljer kryddar framställningen av vardagens liv. Och kring hela berättelsen blåser havets friska vind, ljuder vipornas rop över alvarheden."

Kerstin Berggren i Biblioteksbladet

"Den miljö hon presenterar har förtjänsten att vara ganska okänd i skönlitteraturen: sjömansböndernas under det expansiva 1800-talet. Med kärleksfullt detaljsinne berättar hon om dagens sysslor och årstidernas växlingar... det verkar autentiskt och riktigt."

Tore Hallén, Dagens Nyheter

"En släktroman. Den är skickligt komponerad och rappt berättad... Rejäl underhållning! En god roman för god publik! Kan läsas högt vid brasan, medan familjen vilar sina TV-trötta ögon."

Lars Eneling, Östersunds-Posten